

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
II. DÖNEM I. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
9. SINIF

**SABAH
OTURUMU**

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 7 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100(yüz) tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 3 ve 4. sorular 10 puan; 1, 2, 5 ve 6. sorular 15 puan;
7. soru 20 puan değerindedir.

1. Aşağıda Memduh Şevket Esendal'ın İhtiyar Çilingir adlı hikâyesinden bir parça verilmiştir.

Ben oradayken, gençten bir adam geldi. Elinde bir değnek vardı. Demirciye uzattı. Bu değneğin ucuna beş on halka geçirilecek. Bu genç adam, onunla, her sabah akşam bağa giderken eşiği dürtecek.

Demirci anladı, ses çıkarmadı, duvardan üç beş halka aldı, sanatına hâkim bir adam sessizliğiyle değneğe taktı. Fakat genç adam, usule aykırı olarak değneğin yan tarafına bir halka daha taktırmak istiyordu. Çilingirle aralarında tartışma başladı. Çilingir, “Olmaz, dedi, bunun usulü böyledir.”

Delikanlı usulü bozmakta ısrar ediyordu.

- Canım sen tak. Nene lazım...
- Takılmaz evladım... Ben kırk yıldır bu sanatı işlerim.
- Canım, parasıyla değil mi? Sen takıver, ötesine karışma!

Bu parçada demirci ile genç adam arasındaki temel çatışmanın çözümü için bir öneri yazınız. (15 puan)

Örnek Cevaplar:

1-Demirci “parasıyla” sözüne alındığı için halkayı takmaz ve adamı dükkândan kovar.

2-Genç adam, ustaya saygısızlık yaptığını anlar ve özür diler.

3- Demirci istemeye istemeye halkayı takar ve parasını alır.

2. Konak, çamurlu ve bozuk bir yolun sağında kurulmuştu. Her yandan seller akıyor, erler sırayla yerlerine geliyorlar, çadırlar kuruluyor, kazanlar indiriliyor, ötede beride ateşler parlıyordu. Bu kalabalığın arasında Tosun Bey'in al atıyla süzülüşü görüldü. İki konak geriden orduya yetişmişti.

Bu parçadaki “süzülmek” kelimesinin anlamını bağlamdan hareketle yazınız. Bu kelimeyi, “çok zayıflamak” anlamına gelecek biçimde bir cümlede kullanınız. (15 puan)

Örnek Cevaplar:

1- Sessizce, gizlice ve kayıyormuş gibi gitmek.

Son zamanlarda iyice süzüldü, bir deri bir kemik kaldı.

2-İçeri veya bir yere girmek.

Diyet yaptığı için iyice süzüldü.

3-Yavaşça bir topluluğun içine dahil olmak, oraya girmek.

Çocuk kaç aydır hasat, biraz süzüldü galiba.

3. Aşağıda Bahaeddin Özkişi'nin Koltuk Değnekleri adlı hikâyesinden bir parça verilmiştir.

Terminal tenhaydı. Alanı iyice görebilecek bir koltuk seçtim. Karşımda bir çift, ayakta duruyordu. Adam uzun boylu ve çok zayıftı. İçine fazlaca Fransızca sokuşturulmuş bir Yahudiceyle bazı şeyler anlatıyordu. Kadın yarı ilgisi onda, çevresini inceliyor, sonra dürtülmüş gibi dönüyor, aynı ses tonlu bir kelime dizisi gürültü ile başlıyor ve son buluyordu. Bir ara gözleri bana takıldı. Bakışları; yüzümde, koltuk değneklerimde ve dizlerimde ayrı ayrı durarak bir üçgen çizdi. Yağlı bir kremle parlıyordu yüzü. Dudak boyası ağzının çevresine taşırılarak sürülmüştü. Siyah, yırtık, edepsiz gözleri vardı. Dirseğiyle dürttü erkeği, çenesiyle beni gösterdi ve ilgisiz bir acımayla, esnemiş gibi, “Malade” dedi. Çevreyi tarayan gözleri daha sonra bana tekrar takıldıysa da artık ilgilenmedi.

Bu parçadaki kadın kahramanın fiziksel özelliklerinden ikisini yazınız. (10 puan)

Örnek Cevaplar:

1- Yüzü yağlı bir kremle parlıyordu. Dudaklarının kenarlarına taşan bir makyajı vardı.

2- Siyah, yırtık, edepsiz gözleri vardı. Makyaj yapmıştır.

3- Yüzünde krem vardır. Siyah gözlüdür.

4. Aşağıda Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın Sinağrit Baba adlı hikâyesinden bir parça verilmiştir.

“Cehennem Nişanı”nda beş sandaldık. Güzel bir ocak akşamı. Hava lodos. Denize kırmızı rengin turlüsü yayılmış. Çok kaynamış ıhlamur rengindeki hayvan, geniş, ölü dalgalar. Sandallar ağır ağır sallanıyor, oltalar bekliyor, insanlar susuyor.

Otuz sekiz kulaç suyun altındaki derin sessizliğe, dibindeki dallı budaklı kayalara yedi rengin en koyusu girer mi şimdi? Sinağrit Baba döner mi avdan? Pırıl pırıl, eleğimsağma rengi pullarıyla ağır ağır, muhteşem, bir İlk Çağ kralı gibi zengin, cömert, asil ve zalim mantosu ile dolaşır mı kim bilir? Altını, zümrüdü, incisi, mercanı, sedefi lacivertliğin içinde yanıp yanıp sönen sarayını özlemiş acele mi ediyordur?

Bu parçada hangi anlatım biçimi kullanılmıştır? Parçadan örnek vererek yazınız. (15 puan)

Örnek Cevaplar:

1-Betimleyici anlatım kullanılmıştır. Denize ait ayrıntılar ve Sinağrit Baba'nın renkleri verilerek betimleme yapılmıştır.

2-Dalgaların ölü olması, denizin kızıl renge sahip olması, suyun derinliği gibi ayrıntılar burada betimleme yapıldığını göstermektedir.

3-Betimleme yapılmıştır. Sinağrit Baba'nın fiziksel özellikleri ayrıntılı biçimde verilmiştir.

5. Karışık olarak verilen aşağıdaki dörtlükleri bilgiler doğrultusunda düzenleyiniz. Düzenlediğiniz dörtlükleri karşılarındaki bölümlere yazınız.

- a) Birinci dörtlüğün I ve III. dizelerinde zengin kafiye vardır.
- b) Birinci dörtlüğün II ve IV. dizelerinde tam kafiye ve sözcük halinde redif vardır.
- c) İkinci dörtlüğün I ve IV. dizelerinde tam uyaktan sonra ek halinde redif vardır.
- d) İkinci dörtlüğün II ve III. dizelerinde zengin uyaktan sonra ek hâlinde redif gelmiştir.

I.Dörtlük	Dörtlüğün doğru sıralanışı
Dikenler içinde sarı gül vardır Şimdi dağlarında mor sümbül vardır Uçun kuşlar uçun doğduğum yere Ormanlar koynunda bir serin dere	Uçun kuşlar uçun, doğduğum yere Şimdi dağlarında mor sümbül vardır Ormanlar koynunda bir serin dere Dikenler içinde sarı gül vardır
II.Dörtlük	Dörtlüğün doğru sıralanışı
Başlarken aldığım gaza yarası İhtiyar, elini bağrına soktu, İçinden çektiğim bu oktu. Dedi ki: “İstanbul muhasarası	İhtiyar elini bağrına soktu, Dedi ki: ‘İstanbul muhâsarası, Başlarken aldığım gazâ yarası, İçinden çektiğim bu altın oktu!..

6.Aşağıda Ziya Osman Saba'nın Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi adlı hikayesinden bir parça ve Cemal Süreya'nın Fotoğraf adlı şiiri verilmiştir.

I.
Ben böyle düşünürken, birden atölyenin kapısı açıldı,
gelin, elindeki çiçeklerden daha beyaz, beyazlar içinde,
yanında genç kocası, bir bahar havası bırakarak, bir
bahar rüzgârı gibi önümden geçtiler, kendilerini
bekleyen otomobile bindiler. Fotoğrafçı onları
selametledikten sonra bir müddet daha eşikte kalarak
otomobili gözleriyle takip etti, sonra geri döndü,
yarattığı eserden memnun bir sanatkâr haliyle kendi
kendine gülümseyerek, beni görmeden bulunduğum
tarafa birkaç adım attı. Neden sonra varlığımı fark edip,
tatlı bir rüyadan uyanır gibi, bakışlarıyla ne istediğimi
sordu.
— Fotoğrafımı çektiirmek istiyorum. Güzel olmasını
arzu ettiğim bir fotoğraf çektiirmek istiyorum, dedim.

II.
Durakta üç kişi
Adam kadın ve çocuk

Adamın elleri ceplerinde
Kadın çocuğun elini tutmuş

Adam hüzünlü
Hüzünlü şarkılar gibi hüzünlü

Kadın güzel
Güzel anılar gibi güzel

Çocuk
Güzel anılar gibi hüzünlü
Hüzünlü şarkılar gibi güzel

Bu iki metnin yapı unsurları arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirleyip birer cümle ile ifade ediniz.

Örnek Cevap:

Her iki metinde olay, kişi ve mekân unsurları vardır.

Şiir, dizeler halinde yazılırken hikâye cümleler hâlinde yazılmıştır.

7. Aşağıda serim bölümü ve yapı unsurları verilen hikâyeyi, konuya uyumlu olacak biçimde ilahi bakış açısıyla en az on cümle ile devam ettiriniz. Hikâyeyi tamamlamak zorunda değilsiniz.

(Yazınız; cümle sayısı, kurmacalık, konunun işlenmesi, imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

Tema	Geçim sıkıntısı
Konu	Geçim sıkıntısı çeken bir çocuğun ailesine yardım etmek amacıyla sokakta simit satması
Olay örgüsü	-Çocuğun simitlerini satmak için bağırması -Bir adamın çocuğun yanına gelip ona sorular sorması -Çocuğun kendi hayatını ve ailesinin durumunu anlatması -Adamın simitlerin tamamını satın almak istemesi -Çocuğun adama teşekkür edip eve dönmesi
Kişiler	Çocuk ve adam
Mekân	Meydan
Zaman	Öğle sığağı
Anlatıcı ve bakış açısı	3.kişili anlatıcı, ilahi bakış açısı

<https://chat.whatsapp.com/lxxLLEe58WxC8X1NfAh135> ABDULLAH KÜÇÜK 05053978775 SAMSUN SPOR LİSESİ
Yaz sıcağı kendini hissettiriyordu. Güneş en tepeye çıkmış, tüm gölgeleri silmek üzereydi. Sabahtan beri simitlerini satmak için sokak sokak gezen simitçi çocuk umudunu şehrin meydanında denemeye karar vermişti. Simit sepetini bırakacak bir gölge aradı gözleri bir süre. Sonunda bir kavak ağacının altında sığabileceği bir boşluk bularak bağırmaya başladı:

—Sıcaaaak simiiiiit! Tazeeee simiiiiit! Gevreeeeeek simiiiiit!

Meydanın her bir yanından onlarca ayak geçip gidiyor; korna sesleri, karga sesleri ve daha birçok ses birbirine karışıp gidiyordu. Sokağın köşesinden elinde çantasıyla bir adam yavaş yavaş simitçiye doğru yöneldi. Adam elli yaşlarında, takım elbiseli, iri cüsseli biriydi...

—Merhaba ufaklık, kolay gelsin, dedi. Çocuk selama başıyla karşılık verip,

—Buyur abi! dedi.

—Kaç yaşındasın sen?

—Sekiz abi...

—Okula gitmiyor musun?

—Babam öldü, annem de evde hasta. Ben çalışmazsam olmaz, eve ekmek götürecek kimse yok.

—Kaç tane simidin var bakalım sepetinde senin?

—Saymadım ki!.. Sabah yüz tane almıştım satmak için. Yarisini satmışımdır herhalde.

—Tamam, şimdi geri kalanını da ben alıyorum. Sepetin tamamını bir poşete koy bakalım. Senin gibi vicdanlı bir çocuğun daha iyisine hakkı var. İnşallah annen de kısa sürede iyileşir.

Çocuk teşekkür ederek evine, annesinin yanına gülümseyen bir yürekle döndü.